

HERVORMING VAN DE REGELS VOOR OVERHEIDSOPDRACHTEN

NOTITIE nr. 7: GROENE OVERHEIDSOPDRACHTEN

Het is de bedoeling milieuoverwegingen een grotere rol te laten spelen bij overheidsopdrachten. Daarom bevat de nieuwe wetgeving een horizontale clausule, onder meer over milieueisen, bepalingen over milieukeurmerken en de mogelijkheid om bij het hele productieproces rekening te houden met milieuaspecten en de kosten over de gehele levenscyclus.

Horizontale clausule

- Bij het uitvoeren van overheidsopdrachten moeten bedrijven de geldende Europese, internationale en nationale milieuwetgeving naleven.
- Een bedrijf dat dat niet doet, kan worden uitgesloten van de aanbestedingsprocedure, ook al had het de interessantste offerte.
- Een offerte moet worden afgewezen als zij ongewoon goedkoop is doordat het bedrijf de milieoverplichtingen niet naleeft.

Keurmerken

- Een **keurmerk** geeft aan dat een product aan vooraf bepaalde kwaliteitseisen beantwoordt. Voortaan mogen overheidsdiensten bij aanbestedingen voor goederen, diensten of werken eisen dat een bedrijf beschikt over een bepaald keurmerk of ecolabel.
- Dit kan enkel onder bepaalde **voorwaarden**:
 - alle vereisten om een bepaald keurmerk te krijgen moeten direct gebonden zijn aan de gevraagde goederen, diensten of werken. Als het keurmerk betrekking heeft op het bedrijf zelf of zijn algemeen beleid, mag het niet vermeld worden in een openbare aanbesteding. In dat geval mogen alleen de vereisten van het keurmerk die te maken hebben met de gevraagde goederen, diensten of werken, worden vermeld
 - het keurmerk moet in een transparante procedure zijn vastgesteld door een **onafhankelijk orgaan**, waarin alle belanghebbenden (overheden, consumenten, producenten, distributeurs en ngo's) zeggenschap hebben
 - het keurmerk moet gebaseerd zijn op **objectieve en niet-discriminerende criteria** en beschikbaar zijn voor **alle belanghebbenden**
 - als een bedrijf het keurmerk niet tijdig heeft kunnen krijgen, moet de aanbestedende dienst **gelijkwaardige keurmerken of andere bewijzen** aanvaarden

Productieproces

- Openbare aanbesteders kunnen rekening houden met alle aspecten van productie, levering of handel, zelfs als deze geen invloed hebben op het uiteindelijke product. Enkele voorbeelden:
 - in de technische voorschriften kan worden geëist dat alleen energie-efficiënte machines of onschadelijke chemicaliën worden gebruikt
 - opdrachten kunnen worden toegewezen aan het milieuvriendelijkste bedrijf, of een bedrijf dat fairtrade-producten verkoopt

- bij de beoordeling van de prijs-kwaliteitverhouding kan rekening worden gehouden met milieuaspecten, bijv. of boeken geproduceerd zijn met gerecycleerd papier of papier uit duurzaam hout

Levenscycluskosten

- Er wordt voortaan meer rekening gehouden met de levenscycluskosten, d.w.z. **alle kosten binnen de levenscyclus** van de werken, goederen of diensten. Het gaat daarbij zowel om **interne kosten** als om **milieukosten**:
 - interne kosten zijn kosten voor onderzoek, ontwikkeling, productie, vervoer, energieverbruik, onderhoud en afvalverwerking
 - externe kosten zijn de uitstoot van broeikasgassen en de vervuiling bij het ontginnen van de gebruikte grondstoffen, de productie en het gebruik van het product
- Met **externe milieukosten** kan alleen rekening worden gehouden als hun monetaire waarde kan worden bepaald en gecontroleerd. Bij gebrek aan een gemeenschappelijke EU-berekeningswijze van de levenscycluskosten, kan een methode worden bepaald op nationaal, regionaal of lokaal niveau. Maar een berekeningswijze mag niet uitsluitend op één aanbesteding worden afgestemd en moet objectief zijn. De bedrijven moeten de vereiste gegevens kunnen verschaffen zonder onredelijke inspanningen.